

forsaa vidt der kunde være Spørgsmaal om, hvorledes man i Landbocommissionen har betragtet denne Gjenstand, da har man i Landbocommissionen tænkt sig en større Districtsinddeling, nemlig efter Stifterne, dog saaledes, at Districterne i Jylland, troer jeg, endnu bleve noget større. Man har altsaa i Landbocommissionen ogsaa tænkt sig disse Balg udstrakte til videre Kredse. Jeg kan nu godt tænke mig Tilfælde, hvori man, naar man efter Lovudkastet var bunden til Districter, som ikke vare større end de nuværende Balgkredse for Landsthingsmændenes Balg, kunde have et velbegrundet Ønske om at kunne vælge Voldgiftsmændene fra en noget fjernere Egn. Dette Ønske kan ligesaa vel opstaae hos den, der bruger Hovet, som hos den, der yder det. Jeg kan ikke indsee, at der ved at indrømme en saadan Udvidelse af Balgkredsen, kan fra nogen Side være Noget at erindre, hvorfor jeg, inden jeg vil bringe noget Amendement i denne Retning i Forslag, ønsker at erfare, om muligt den ærede Comitee vil tage dette under Overveielse.

Ørsted: Jeg kan for en stor Deel henholde mig til, hvad der er udtalt af det ærede Medlem, som nylig satte sig. Jeg er og har i en lang Række af Aar været overbevist om, at Hovet er skadeligt baade med Hensyn til den Hovberettigedes og den Hovpligtiges Interesse, og at det navnlig efter den Fremgang, som Bondestanden i den senere Tid har gjort saavel i Oplysning som i Velstand, er unaturligt, om dette Forhold længere skulde vedblive. Men netop paa Grund af, at det er i gjensidig Interesse at faae Hovet ophævet og forvandlet til en Godtgørelse i Penge eller Korn, har jeg antaget, at der ikke behøvedes nogen Tvang dertil, men at man kunde overlade det til fri Overeenskomst og ialfald blot paa indirecte Maade befordre det, og jeg maa derfor finde det særdeles betænkeligt at gjøre det til Gjenstand for Tvang. Man har vel troet, at, naar man indførte Tvang i Afløsningen, saa gik man i de Spor, hvori Lovgivningen før havde gaaet ved den Række af Love, som udkom efter Forslag af den Landbocommission, som blev nedsat i 1786, lige fra de Anordninger, som da udkom i Begyndelsen, og

indtil Tiendeforordningen af 8de Januar 1810, hvormed jeg antager, at denne Kreds af Love væsentligt er affluttet. Man har anført to Analogier af de da trufne Lovbestemmelser, som her skulde være anvendelige, men hvorfra jeg troer, at ingen passer paa de omhandlede Tilfælde. Det Første var det, at Lovgivningen, efterat den længe havde forsøgt ved mindelig Overeenskomst at tilvejebringe Overgangen fra ubestemt Hovet til bestemt Hovet, omstøder fremtvang det ved Commissionen. Men jeg finder, at den Opfordring, Lovgiveren havde til at forvandle det ubestemte Hovet til et bestemt, var af en ganske anden Natur, at den var langt mere begrundet i Begreberne om Ret og Retfærdighed end den Opfordring, der er til at faae et bestemt Pligtarbejde forvandlet til en Pengebetaling. Det, at en Hovbonde skulde være pligtig til at gjøre et Hovet, hvis Bestemmelse beroede, om ikke aldeles — thi det var dog ikke Tilfældet — saa dog for en meget stor Deel paa de Hovberettigedes Godtbefindende, det strider aldeles imod Begrebet om Ret, som altid forudsætter en Gjensidighed. Den ene af Parterne bør ikke have nogen vilkaarlig Naadighed over, hvilke Forpligtelser den anden har imod ham. Det var altsaa en i Retfærdigheden begrundet Fordring, at det ubestemte Hovet skulde forvandles til et bestemt. Det var Noget, som Lovgivningen til den Tid ogsaa iværksatte med stor Kraft, men tillige med stor Klogskab, med Bærsonhed og med Afgtelse for Hvermands Ret.

Den anden Lighed, man har villet finde, er med Tiendeverdlaget. Man har sagt, at paa samme Maade og med samme Grund, som Lovgiveren kunde, efter mange foregaaende Forsøg paa at faae Naturaltjenden ophævet ved mindelig Overeenskomst, beslutte sig til at give den Tiendeydende en Ret til at faae Tienden bestemt til en fast aarlig Afgift, maatte det ogsaa kunne gjøres anvendeligt paa Hovet. Men jeg troer, at her er mange store Forskjeller, hvorfra jeg blot vil nævne to, som jeg anseer for de meest iøjnefaldende. Den ene er, at det, uagtet det er forbundet med endel Vanskeligheder, dog er langt lettere gjørligt at finde faste Regler for, hvorledes Tienden skal